

Prof. dr. Miguel De Jonckheere, Decaan van de faculteit Recht en Criminologie nodigt u vriendelijk uit op de openbare verdediging tot het behalen van de academische graad van

DOCTOR IN DE RECHTEN

van mevrouw JORIEN VAN BELLE

die zal plaatsvinden op

Donderdag 29 januari 2026 om 16:00

In de Promotiezaal D.2.01

Gebouw D, Vrije Universiteit Brussel
Brussels Humanities, Science & Engineering Campus
Pleinlaan 2 – 1050 Brussel

SUBJECTIVERING VERSUS TOEGANG TOT DE RAAD VAN STATE: DE "PARADOX VAN DE RECHTSBESCHERMING"?

PROMOTOR

Prof. dr. Aube Wirtgen
Vrije Universiteit Brussel

VOORZITTER

Prof. dr. Jachin Van Doninck
Vrije Universiteit Brussel

EXAMENCOMMISSIE

Prof. em. dr. Marnix Van Damme
Vrije Universiteit Brussel

Prof. dr. Stéphanie De Somer
Universiteit Antwerpen

Prof. dr. Frederic Eggermont
Vrije Universiteit Brussel

Prof. dr. Frederik Vandendriessche
Universiteit Gent

Prof. dr. Sabien Lust
Universiteit Gent

Na afloop bent u van harte welkom op de receptie. [Inschrijven](#) is hiervoor noodzakelijk en kan tot 22/01/2026.

Een plan van de campus kan u [hier](#) vinden. Komt u met de auto? [Registreer](#) dan vooraf uw nummerplaat voor snelle toegang tot de parking. U kan dan ingang 11 of 13 nemen langs de Pleinlaan en parkeren onder gebouw C of D.

Samenvatting

Reeds in 1962 benadrukte Jean Rivero de problematiek van de doeltreffendheid van de (Franse) bestuursrechtspraak, in zijn befaamde bijdrage *"Le Huron au Palais Royal ou réflexions naïves sur le recours pour excès de pouvoir"*. De Huron koesterde hoge verwachtingen van de Raad van State, als rechtsbeschermmer van de burger tegen willekeurig optreden van de overheid. Hij keerde teleurgesteld terug van zijn tocht naar het Koninklijk Paleis. De vragen en standpunten van de Huron nemen een belangrijke plaats in binnen het vraagstuk van de rechtsbescherming van de burger tegen willekeurig overheidsoptreden.

Doorheen de jaren is er discussie blijven bestaan over hoe het bestuursprocesrecht er zou moeten uitzien. Volgens de beleidsmensen stelde de Raad van State zich (te) formalistisch op waardoor bepaalde maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten in hun voortgang werden gehinderd. Middels de Wet van 20 januari 2014 houdende de bevoegdheid, de procedureregeling en de organisatie van de Raad van State, tracht de wetgever tegemoet te komen aan deze kritieken door, onder meer, het primaire aandachtspunt van de objectieve controle van de wettigheid te verschuiven naar de individuele rechtsbescherming van de burger tegen willekeurig optreden de overheid. Dit fenomeen wordt in de rechtsleer aangeduid als de *"subjectivering"* van de rol van de Raad van State. Het doctoraatsproefschrift omvat, in eerst instantie, een onderzoek naar deze subjectiveringstendens.

In het licht van deze subjectiveringstendens komt, vervolgens, het vraagstuk van het recht op toegang tot de Raad van State naar de voorgrond. Immers heeft de wetgever middels de Wet van 20 januari 2014 over het algemeen *"de toegang tot de Raad van State [willen] vergemakkelijken wanneer een dergelijk beroep noodzakelijk is om de belangen van de rechtzoekenden te beschermen"*. De wijzigingen doorgevoerd middels de Wet van 20 januari 2014 zouden dus een stap vooruit moeten betekenen voor de rechtsbescherming van de burger tegen willekeurig optreden van de overheid. Het onderwerp van het doctoraatsproefschrift is afgebakend tot de nieuwe en verfijnde maatregelen die een invloed (kunnen) hebben op de toegang tot de Raad van State. Hieronder vallen de *"verruiming"* van de rechtsmacht van de Raad van State, de wettelijke verankering van het belang bij het middel, de *"verbetering"* van de procedure in kort geding en de invoering van de rechtsplegingsvergoeding.

De centrale onderzoeksvraag is dan ook tweeledig. Ten eerste, betekenen de doorgevoerde wijzigingen en nieuwigheden een *"subjectivering"* van de rol van de Raad van State? Ten tweede, dragen deze maatregelen bij tot een *"vergemakkelijking"* van de toegang tot de Raad van State en bieden deze een betere individuele rechtsbescherming? Uit het antwoord op deze tweeledige onderzoeksvraag zal blijken of de subjectiveringstendens aanleiding geeft tot een *"paradox van de rechtsbescherming"*. Met andere woorden, is de burger gebaat bij een bestuursprocesrecht waarin de bescherming van zijn belangen centraal staat?

Is de tijd aangebroken dat de Huron terugkeert naar het Koninklijk Paleis? Zijn de door hem gekoesterde verwachtingen thans (deels) ingelost door de subjectivering van de rol van de Raad van State? Of zal hij opnieuw teleurgesteld terugkeren?